

GEMEINDE/VISCHNAUNCA
DISENTIS/MUSTÉR

Cussegli da vischnaunca
32-2013/2016

Analisa dallas finanzas communales

M E S S A D I

dalla suprastonza communal a cussiegli da vischnaunca

Preziaz signur president
Preziadas signuras cusseglieras
Prezai signurs cussegliers

Ils 24 da fevrer 2008 ha il suveran sin proposta dalla suprastonza communal e dil cussegl da vischnaunca decidiu d'augmentar il pei da taglia da 105% sin 120% e la taglia sin schischom dad 1.0‰ sin 1.7‰. Quellas mesiras ein stadas necessarias per sanar las finanzas communalas.

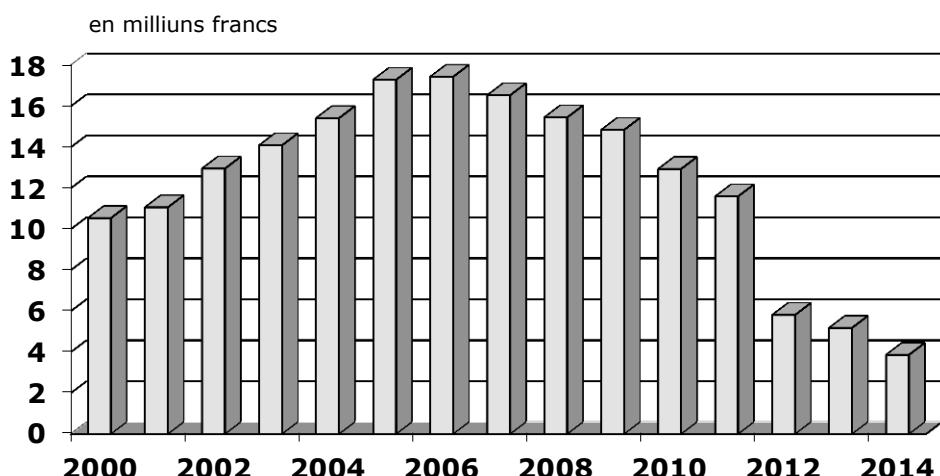
La grevezia ch'igl augment dils peis da taglia ha giu per consequenza ei vegnida valetada el messadi per la votaziun dil pievel dils 24 da fevrer 2008 per supportabla, damai ch'ella ei vegnida cumpensada entras las favurs dil cantun. La nova lescha cantunala da taglia ha numnadamein purtau considerabels levgiaments. Plinavon ein la taglia da cumin e la taglia pigl uorden da fiug vegnididas abolidas, quei che ha purtau in ulteriur levgiamenti finanzial pil singul pagataglia. Quellas meinsentradas han denton engrevegiau la cassa communalala.

Dil mument che nus sefatschentein cun las finanzas communalas, eis ei indispensabel da discuorer sur dil pei da taglia sco era sur dallas taxas pigl allontanament e la purificaziun dallas auas. Quellas duas damondas da clav han il davos temps adina puspei procurau per discussiuns. Consequentamein ei ina part essenziala da quest messadi dedicada a quellas duas tematicas.

1. Aspects generals

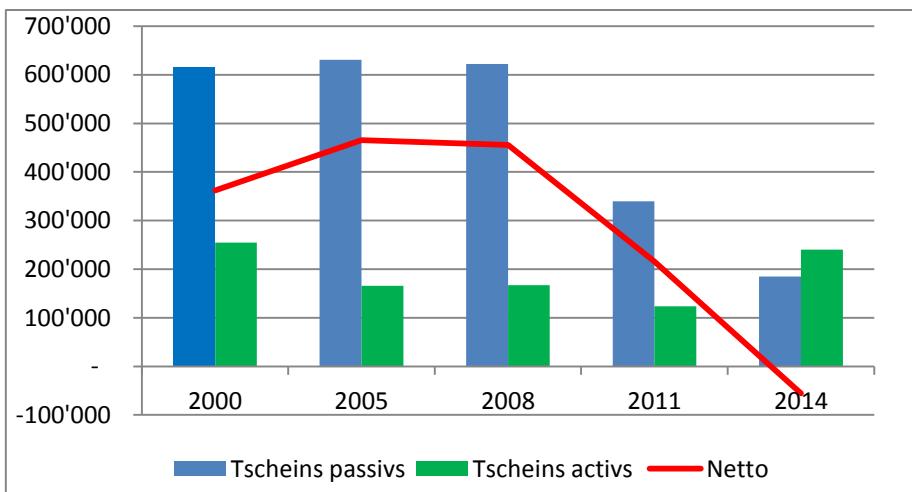
Grazia agl augment dallas taglias, da mesiras da spargn permanentas ed entradas extraordinarias (p.ex. vendita d'energia, ulivaziun da taglia sco era il retourn a tschep dall'Ovra Russein) eis ei stau pusseivel da reducir marcantamein il deivet dalla vischnaunca. Igl onn 2006 muntava il deivet netto aunc a 17.4 milliuns francs ni varga frs. 8'000.-- per persuna.

Svilup dil deivet netto

Per la fin 2014 ei il deivet netto sereducius a 3.9 milliuns francs ni rodund frs. 1'800.-- per persuna. Il deivet actual schai en ina grondezia responsabla. La media da tuttas vischnauncas dil Grischun ei denton in toc megliera cun in dabien da frs. 1'000.-- per persuna.

Plinavon ha la vischnaunca saviu sbassar ils tscheins passivs, quei grazia alla sminuaziun dils deivets e la reducziun dils tscheins. Quels dus effects positivs han menau ad in tscheins netto lev positiv.

Era il cash-flow ei sesviluppaus positivamein muort motifs unics (p.ex. retuorn a tschep Ovra Russein, vendita energia da participaziun). Actualmein ein las finanzas dalla vischnaunca solidas cun ina deplorablamein negativa tendenza pil futur. Senza effects supplementars ei la forza finanziala dalla vischnaunca nunsufficienta e cheutras ei il spazi d'agir restrenschiuss.

2. Adattaziun dallas taxas pigl allontanament e la purificaziun dallas auas (canalisaziun/serenera)

Per la vischnaunca da Mustér ein in schuber ed in intact ambient ed ina biala cuntrada adina stai da gronda impurtonza. A vesta da quels fatgs ha la vischnaunca da Mustér, sco ina dallas empremas vischnauncas el cantun, mess l'entschatta dils onns 1970 la serenera centrala a Raveras ed a Disla en funcziun. Il medem temps ha la vischnaunca elaborau in plan general pil provediment d'aua ed in plan general da canalisaziun. Il december 1998 ei la sanaziun cumpleina dalla serenera a Raveras veginida terminada e paucs onns pli tard la sanaziun dalla serenera da Disla. Il medem temps cura che autres vischnauncas vischinas han mess en funcziun lur sereneras, ha la vischnaunca da Mustér gia sanau cumpleinamein ses dus menaschis per la purificaziun dallas auas.

Il plan general da canalisazun ei vegnius remplazaus entras il concept general pigl allontanament dallas auas piarsas GEP. En connex cul menaschi dalla cascharia a Salaplauna ha la suprastonza communalia incaricau il biro d'inschignier Caprez d'analisar la situaziun e la capacitat dalla serenera Raveras. A vesta dallas investiziuns pervidas eis ei indispensabel dad esser preparaus pil futur. Il concept general pigl allontanament dallas auas dat ina survesta davart la situaziun dils stabiliments pigl allontanament e la purificaziun dallas auas, cunzun la canalisaziun. Sper il stan dalla canalisaziun ei era la situaziun hidraulica veginida intercuretgta. Ils resultats dil GEP han era surviu d'eruir il basegns da capital per las investiziuns, il manteniment ed il menaschi dils stabiliments digl allontanament e la purificaziun dallas auas pils proxims 50 onns.

2.1 Finanziaziun speciala - cuosts da menaschi

Per la canalisaziun e la serenera vegn ina finanziaziun speciala applicada. Tenor quei principi ston las expensas dil quen current vegnir finanziadas cun las taxas annualas. Dapi 2003 ei quei buca pli il cass. Gia avon plirs onns ha la cumissiun da gestiun fatg attents sin quei fatg e giavischau ina correctura. Ton la legislativa sco era l'executiva ein pertscharts ch'in augment dallas taxas da diever ei inevitabels per satisfar allas prescripziuns e per evitar pli gronds deivets. Perquei ha la suprastonza communalia eligiu ils 27 d'octobre 2014 ina gruppa da lavur. A quella fan part: Francestg Cajacob, president communal, Roger Tuor, gerau, Rita Huonder ed Armin Manetsch, cussegliers ed Ervin Maissen, cau uffeci da baghegiar.

El dretg surordinat ei prescret che las taxas ston cuvierer ils cuosts. Aschia prescriva la lescha da finanzas dil cantun Grischun il sequent:

Art. 22 Finanziaziuns specialas

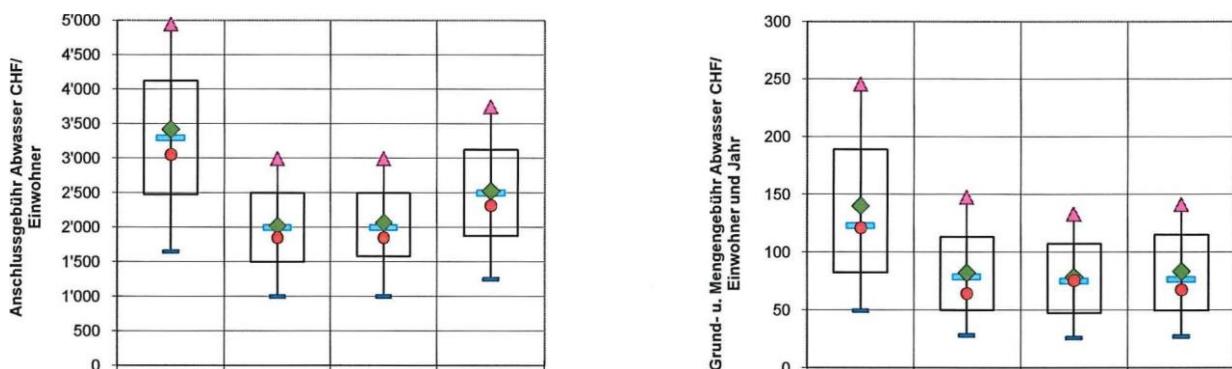
¹Finanziaziuns specialas vegnan menadas, sch'ils mieds finanzials ein ligiai tras lescha agl intent d'ademplir certas incumbensas publicas.

²Ils cuosts ed il recav dallas finanziaziuns specialas vegnan cudaschai el quen current ni economic, las expensas e las entradas d'investiziun el quen d'investiziun. Ils saldos dallas finanziaziuns specialas vegnan bilantschai.

³Pagaments anticipai astgan vegnir prestai mo transitoriamein a finanziaziuns specialas, nun che la lescha dispona enzatgei auter.

Il menaschi current ha el temps denter 2003 e 2014 caschunau in deficit da menaschi da biebein 2 milliuns francs. Quei deficit ei parzialmein vegnius cuvretgs cun taxas da colligaziun. Las taxas da colligaziun ein primarmein destinadas per cuvierer las investiziuns e sco resvra per futuras adattaziuns. La taxa fundamentala duei cuvierer ils cuosts dil menaschi (p.ex. amortisaziuns, tscheins interns, manteniment usitau) ed a liunga vesta duein las reservas era cuvierer ils cuosts per sanaziuns dils indrezs. Cun la taxa da consum duein primarmein ils cuosts da menaschi variabels (p.ex. cuosts en connex cul consum, cuosts da persunal) vegnir finanzial.

La cumparegliazion cantunala dallas taxas da colligaziun e las taxas da diever per la dismessa dallas auas piarsas sepresenta sco suonda:

Las quater colonnas defineschan ils models dil tenercasa (habitaziun da duas stanzas cun 1 persuna, da quater stanzas cun 3 persunas, da sis stanzas cun 4 persuna e da siat stanzas cun 4 persunas). Il rudi tgietschen: vischnaunca da Mustér, quadrat verd: media dallas vischnauncas.

Ton las taxas da colligaziun sco era las taxas da diever sesanflan en nossa vischnaunca sut la media dallas vischnauncas grischunas (emprem tierz da tuttas vischnauncas).

Las bassas taxas (per colligaziun e diever) en cumparegliazion cun autres vischnauncas turisticas en Surselva ei il motiv che la vischnaunca da Mustér sa buca crear reservas. Aschia incassescha la vischnaunca da Mustér mo rodund la mesedad dallas taxas da diever dalla vischnaunca da Breil e rodund 50% pli pauc ch'ella vischnaunca da Tujetsch. Omisduas vischnauncas bilanzeschan in dabien dallas finanziaziun speciala canalisaziun/serenera.

2.2 Actualmein in considerabel deficit

El program d'activitat 2009 – 2012 e 2013 - 2016 ei in augment dallas taxas davart igl allontament e la purificaziun dallas auas previus. Il svilup dallas entradas ed expensas dils davos onns sepresenta sco suonda:

	<i>Quen 2012</i>	<i>Quen 2013</i>	<i>Quen 2014</i>
Entradas	frs. 461'518.85	frs. 454'484.75	frs. 451'181.25
Expensas	<u>frs. 637'536.15</u>	<u>frs. 699'090.93</u>	<u>frs. 712'251.20</u>
Conto d'ulivaziun	frs. -176'017.15	frs. -244'606.18	frs. -261'069.95
Entradas taxes da colligiaziun	<u>frs. 337'685.25</u>	<u>frs. 131'135.50</u>	<u>frs. 220'364.85</u>
Deficit annual	frs. 161'667.95	frs. -113'470.68	frs. -40'705.10

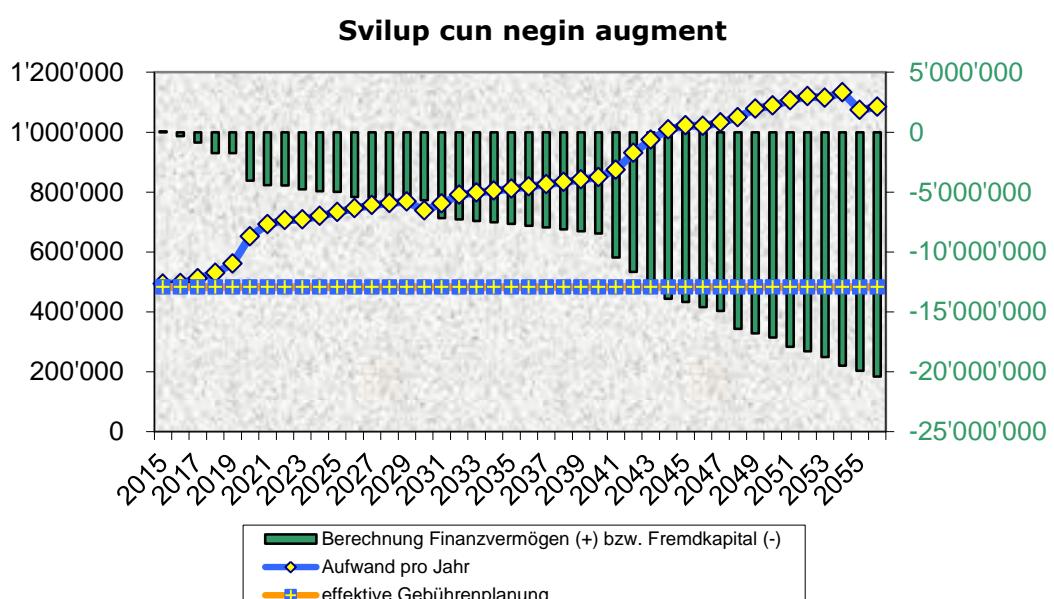
El quen 2014 muntan las taxes a frs. 451'200.-- las expensas denton a frs. 712'200.--, aschia ch'ei seresulta in manco da frs. 261'000.--. En quella summa ei in importo da frs. 209'800.-- per las amortisaziuns cuntenius.

Las entradas per la colligiaziun alla canalisaziun ed alla serenera digl onn 2014 muntan mo a frs. 220'364.85. Pil futur vegnan las taxes da colligiaziun tendenzialmein a sereducir, quei cunzun a vesta allas reducziuns dil volumen da bagheggiar.

Entochen oz eis ei vegniu investau per canalisaziun e serenera en tut biebein 15 milliuns francs. La fin digl onn 2014 eran aunc 1.9 milliuns francs activai.

2.3 Plan da finanzas pils indrezs davart igl allontanament e la purificaziun dallas auas

Per possibilitar ina seriusa calculaziun dallas investiziuns e dallas taxes ei in plan da finanzas indispensabels. In punct essenzial ei la calculaziun dallas investiziuns dils proxims onns. Entochen 2040 stuein nus quintar cun investiziuns da 20 milliuns francs. La plipart dallas investiziuns occuoran ils proxims tschun onns cun rodund 5 milliuns francs. En quella summa ei era la sanazion dalla serenera cun rodund 2 milliuns francs risguardada. Tier entradas totalas dil quen current da frs. 460'000.-- e taxes da colligiaziun da frs. 25'000.-- per onn seresulta in deficit annual denter frs. 100'000.-- e frs. 200'000.--. Cheutras muntass il deivet dil menaschi da reschia da canalisaziun e serenera 2020 a 4 milliuns francs e 2030 a 10 milliuns francs. Senza ina augment dallas taxes seresulta in deivet buca responsabel e las generaziuns futuras ston per saver finanziar nos deivets augmentar surproporzionalmein las taxes. Igl augment ei corrispondentamein era in act da responsabladad visavi nos vegnentssuenter.

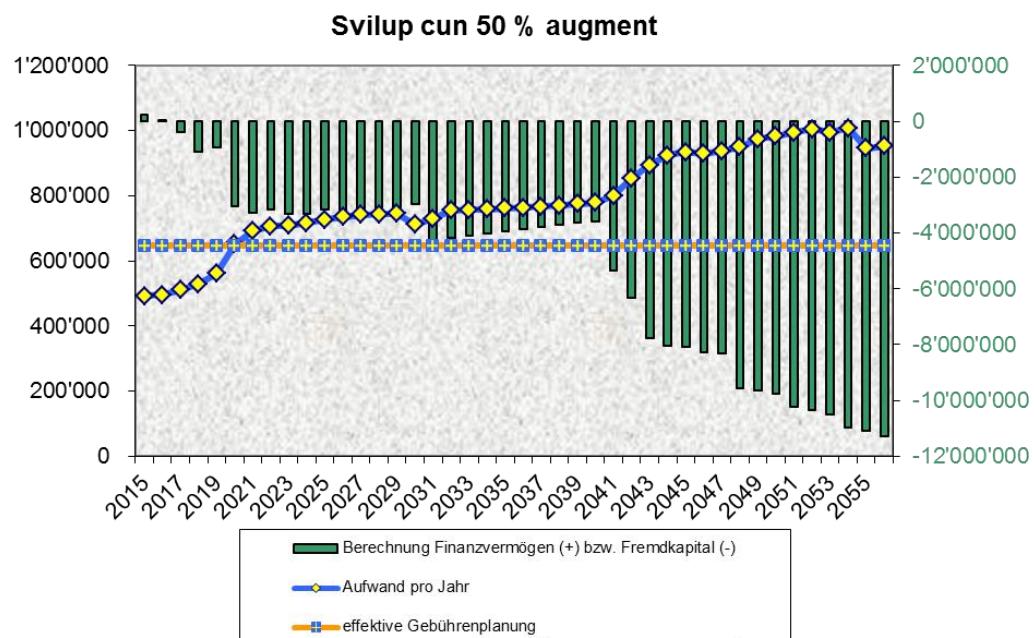
2.4 Investiziuns futuras

Sin fundament dallas enconuschentschas dil concept general da drenadi (GEP) ha igl uffeci da baghegiar tschentau ensem en inventari dalla reit dalla canalisaziun publica. Tenor quella survesta mutta la lunghezia dalla reit da canalisaziun publica a ca. 30 km. Pil manteniment e remplazzament da quella canalisaziun seresulta pils proxims 50 onns in basegns da capital ella dimensiun da rodund 18 milliuns francs. Dil studi davart la sanaziun dalla serenera, ch'ei vegnius presentaus il matg 2015 alla suprastonza communal, resulta pils proxims 14 onns in basegns d'investiziun da frs. 3'420'000.--.

2.5 Augment dallas taxas da diever

Igl augment dallas taxas da diever per la canalisaziun e la serenera ei gia vegnius integraus el preventiv 2015. Supplementarmein ei il cussegl da vischnaunca vegnius informaus a caschun da sia seduta dils 21 d'uost 2015 davart il concept e la situaziun finanziala dils indrezs per la dismessa e purificaziun dallas auas.

Tenor las calculaziuns suramenziunadas ed en cumparegliaziun cun vischnauncas turisticas vischinontas ei in augment considerabel dallas taxas da diever inevitabels e quei independent da midadas dil pei da taglia. La suprastonza communal en concordanza cun la gruppera da laver proponan in augment dallas taxas fundamentalas da diever da 50% e dalla taxa da consum da 50 rp./m³ sin 60 rp./m³. Cheutras san las entradas vegin augmentadas per rodund frs. 200'000.-- per onn.

Cun alzar las taxas da diever per la canalisaziun e la serenera per 50% eis ei pusseivel d'obtener in quen equilibrau. Silsuenter basegna ei danovamein in augment dallas taxas da diever. Per garantir in quen equilibrau a liunga vesta fuss in augment da 100% necessaris. La suprastonza communal propona d'augmentar las taxas sco suonda:

Basa legala

La lescha davart igl allontanament e la purificaziun dallas auas (art. 34) fixescha las suandontas limitas per in alzament:

Taxas

¹La taxa fundamentala da provediment per il diever dalla canalisaziun e dalla serenera munta a:

Classa d'objects 1:	frs. 0.30 entochen frs. 0.90 per m ³
Classa d'objects 2:	frs. 0.20 entochen frs. 0.70 per m ³
Classa d'objects 3:	frs. 0.10 entochen frs. 0.50 per m ³
Classa d'objects 4:	frs. 0.10 entochen frs. 0.30 per m ³

²La taxa da consum munta a: frs. 0.10 entochen frs. 0.60 per m³.

³La taxa annuala vegn fixada enteifer las limitas suramenziunadas en in regulativ da taxas relaschaus dil cussegl da vischernaunca. Objects colligai mo alla canalisaziun, denton aunc buca alla serenera, han da pagar mintgamai la mesedad dallas taxas fixadas.

⁴Edifecis colligai che sfundran las auas da tettg e las auas dalla drenascha ni che meinan elllas directamein en in prefluent obtegnan ina reducziun da 10 % sin las taxas annualas fixadas en questa lescha.

Revisiun dil regulativ da taxas

Art. 3

*Taxa fundamentala da
provediment tenor m³
volumen construius
tenor SIA*

Taxa fundamentala da
provediment per la
canalisaziun e la serenera

Classa d'objects 1	frs. 0.30 niev frs. 0.45 per m³
Classa d'objects 2	frs. 0.25 niev frs. 0.38 per m³
Classa d'objects 3	frs. 0.15 niev frs. 0.23 per m³
Classa d'objects 4	frs. 0.10 niev frs. 0.15 per m³

Art. 4

*Taxa da consum
tenor m³ aua schubra*

Taxa da consum per la
canalisaziun e la serenera

Taxa da consum frs. 0.50 **niev frs. 0.60 per m³**

Art. 5

La taxa pauschala da consum tenor art. 33, lit. 5 dalla lescha davart igl allontanament e la purificaziun dallas auas munta:

Taxa pauschala da consum

- a) baghetgs senza colligaziun cun aua frs. 0.00
- b) baghetgs cun pign consum d'aua frs. **15.00 niev 22.50**

Avon che presentar questa proposta al cussegl da vischernaunca, vegn la revisiun dil regulativ da taxas aunc suttamessa al survigilader da prezis per consultaziun.

3. Analisa dallas finanzas 2016 - 2021

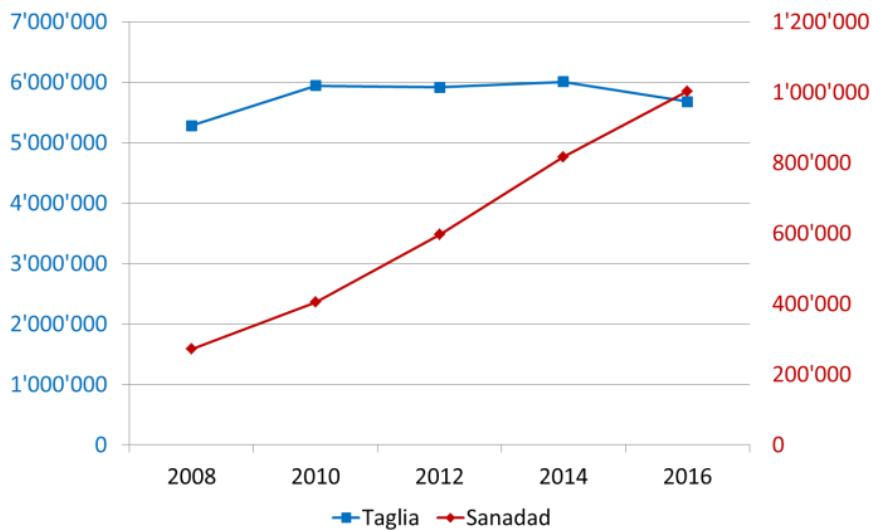
Per saver presentar al cussegl da vischernaunca avon la tractaziun dil preventiv 2016 e dil plan da finanzas 2017-2021 in'analisa dallas finanzas communalas, ha la suprastanza communalala anticipau uonn las preparativas da quels impurtonts mieds da planisaziun.

3.1 Retrospectiva

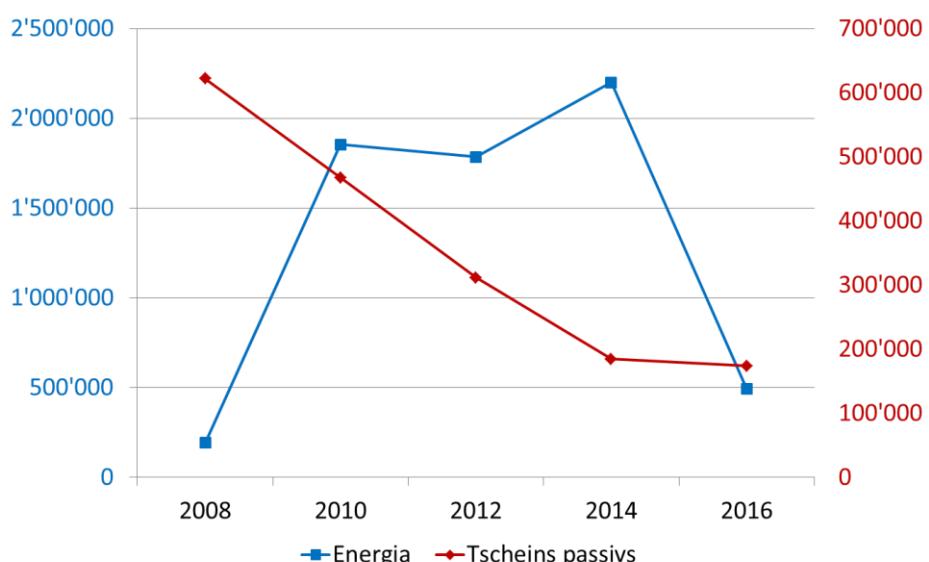
Ils davos siat onns eis ei reussiu da meglierar considerablamein la situazion finanziala dalla vischernaunca. Quei legreivel svilup ei era d'attribuir agl augment dil pei da taglia. En quei interval ei la vischernaunca denton era vegnida confruntada cun entgins svilups meins legreivels ch'influenzeschan ordavart negativ las finanzas communalas dils proxims onns.

En cumparegliaziun cul quen 2008 ein las entradas resp. las expensas semidadas sco suonda:

- Las entradas da taglia ein carschidas per frs. 861'445.--.
- Ils cuosts da sanadad ein carschi per rodund frs. 750'000.--.

- Ils tscheins passivs ein sereduци per frs. 450'000.--.
- Las entradas ord la vendita d'energia ein sesminuidas per rodund 1.5 milliuns francs (niev contract per la vendita d'energia).

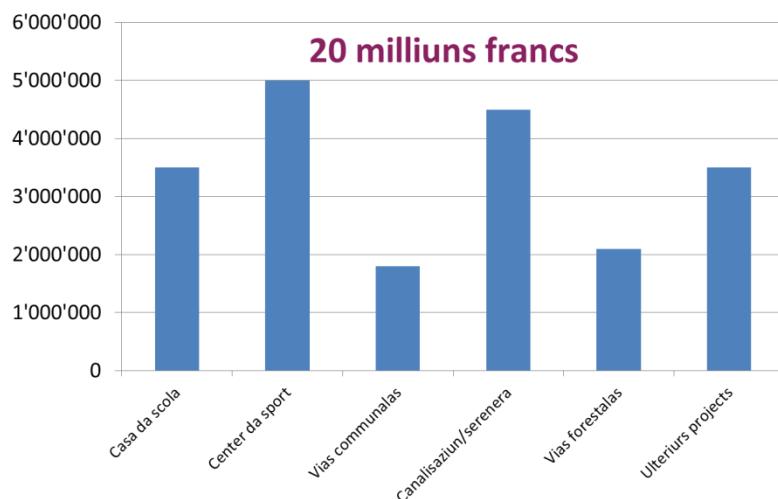
Plinavon ein ils cuosts per la scolaziun e formaziun s'augmentai per frs. 458'000.-- e per ovras socialas (cunzun susteniments socials) per frs. 160'000.--.

Cheutras ein las plientradas da taglia vegnidas absorbadas entras il surpli d'expensas. Supplementarmein ein las entradas ord la vendita d'energia muort il prezi fetg bass sin fiera sereduccidas marcantamein. Era vegnan ils tscheins d'aua 2020 fixai da niev entras il parlament federal e gia vegn discussiunau d'in tscheins d'aua flexibel, il qual sedrezza tenor la fiera. A vesta dallas perspectivas ordvart negativas stuein nus quintar cun entradas pli mudestas.

Quels svilups ch'eran avon siat onns buca enconuschents, engrevegian considerablamein il resultat dils futurs quens communals.

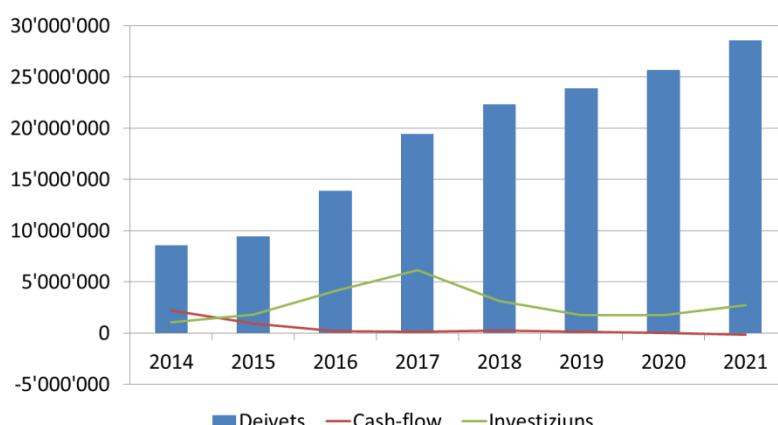
3.2 Program d'investiziun 2016 - 2021

Las investiziuns previdas per ils proxims sis onns importan totalmein rodund 20 milliuns francs.

Las grondas investiziuns pertuccan il CSC, la sanaziun dalla casa da scola e las investiziuns ell'infrastructura da basa (dismessa d'aua, vias). Plinavon ei previu la sanaziun e construcziun da vias d'aua en connex cun la meglieraziun funsila. Ils detagls dallas investiziuns resortan dil program d'investiziun.

Muort la fleivla forza finanziala (cash-flow) sto la gronda part dallas investiziuns vegnir finanziada cun augmentar ils deivets. Vegnan tuttas investiziuns planisadas realisadas, meina quei ad in **deivet da bunamein 25 millions francs** (cun mantener ils peis da taglia actuals).

Cun in cash-flow denter frs. 500'000.-- e frs. 1'000'000.-- eis ei pusseivel da finanziar investiziuns da biebein 1 million francs per onn resp. 6 millions enteifer il plan da finanzas 2017 - 2021.

3.3 Altezia dil pei da taglia - Variantas

El messadi per la votaziun dil pievel dils 24 da fevrer 2008 ei menziunau sut il tetel „plan da finanzas 2008 - 2012“ il sequent:

„Quell’adattaziun (augment dil pei da taglia) duei succeder per in temps limitau da quater entochen tschun onns entochen che las investiziuns fatgas en l’infrastructura turistica (Reka, Fontanivas, Center da sport e cultura) portan fretg“.

Quella formulaziun metta en mira ina reducziun dils peis da taglia senza denton far empermischuns. Nossa obligaziun ei siat onns pli tard da giudicar l’actuala e futura situaziun finanziala dalla vischnaunca e da prender conclus tenor quellas enconuschientschas.

Ils 24 d’avrel 2015 ha cusseglier Flavio Murer e concussegliers inoltrau ina moziun concernent terminar il concept en favur dalla sanaziun dallas finanzas communalas sin la fin 2015. Aschia vegn pretendiu il sequent:

1. Reducir il pei da taglia da 120 % sin 105%.
2. Adattar la taglia sin schischom alla media dalla Cadi, pia 1.5 %.

Per saver giudicar las consequenzas d’ina reducziun dil pei da taglia ha la suprastanza communalha decidiu da presentar per l’analisa dallas finanzas il preventiv 2016 ed il plan da finanzas 2017 - 2021 tenor las suandontas duas variantas:

1. Il pei da taglia per persunas naturalas resta sin 120 %, la taglia sin schischom sin 1.7 %;
2. Reducir il pei da taglia dallas persunas naturalas sin 105 % (- frs. 540'000.--) e la taglia sin schischom sbassar sin 1.5 % (- frs. 100'000.--).

La varianta 1 corrispunda alla proposta dalla suprastanza communalha, la varianta 2 alla moziun. Omisduas variantas cuntegnan in augment dallas taxas da diever per la canalisaziun e serenera da 50% (+ frs. 205'000.--). Las ulteriuras entradas ed expensas ein tier omisduas variantas tuttina.

3.4 Preventiv 2016 e plan da finanzas 2017 - 2021

Il preventiv pil quen current 2016 cuntegn las biaras mesiras da spargn tenor preventiv 2015. Plinavon risguarda el las consequenzas dalla refuorma cantunala dall’ulivaziun da finanzas che passa cugl 1. da schaner 2016 en vigur. Pertuccadas ein oravontut las spartas scolaziun e formaziun, sanadad, susteniments socials e l’ulivaziun dallas resursas. Per la vischnaunca da Mustér ha la nova ulivaziun da finanzas per saldo neginas consequenzas finanzialas. Las plientradas ni ils respargns da rodund 1 milliun francs vegnan compensai cun reducziuns dallas contribuziuns ni expensas supplementaras.

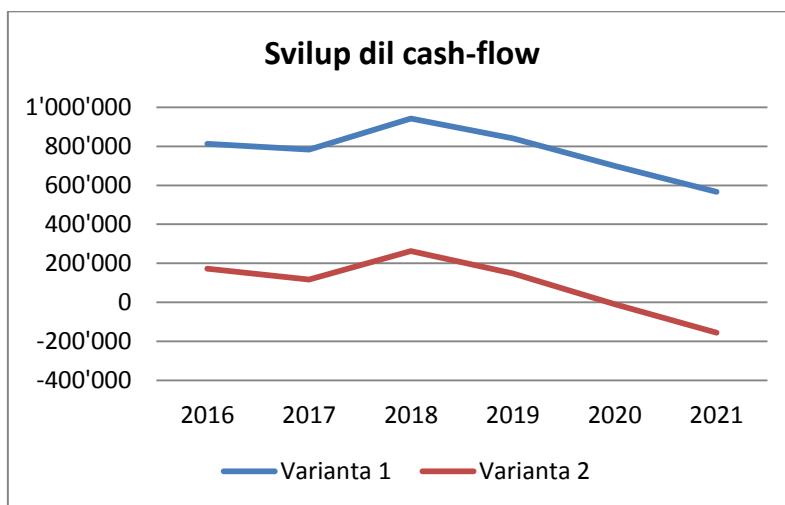
Las sura duas variantas da calculaziun ein vegnidas quintadas aschibein pil preventiv sco era pil plan da finanzas. Resumau seresulta ordlunder suandonta survesta:

Indicaturs en millis francs	2016	2016	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021
Quen current - Surpli entradas	425	-215	220	-446	88	-591	-472	-1'165	-833	-1'541	-1'031	-1'753
Quen d'investizjun - Investiziuns nettas	4'131	4'131	6'152	6'152	3'150	3'150	1'730	1'730	1'768	1'768	2'758	2'758
Deficit da finanziajün	3'318	3'958	5'369	6'035	2'208	2'887	888	1'582	1'069	1'777	2'192	2'914
Capital agen	1'245	605	1'466	159	1'554	-432	1'082	-1'597	249	-3'138	-781	-4'891
Svilup dils deivets	12'740	13'380	18'109	19'415	20'317	22'302	21'205	23'884	22'274	25'661	24'466	28'575
Cash-flow	813	173	783	117	942	263	841	148	699	-9	566	-156
Selbstfinanzierungsanteil finamira > 12 %	6%	1%	6%	1%	7%	2%	6%	1%	5%	0%	4%	-1%
Selbstfinanzierungsgrad finamira > 70 %	20%	4%	13%	2%	30%	8%	49%	9%	40%	0%	21%	-6%
Zinsbelastungsanteil finamira < 3 %	-0.16%	-0.17%	1.33%	1.62%	-0.75%	-0.47%	-0.68%	-0.29%	-0.40%	0.13%	0.03%	0.70%
Kapitaldienstanteil finamira < 15 %	5%	5%	8%	8%	8%	9%	13%	14%	15%	16%	17%	18%

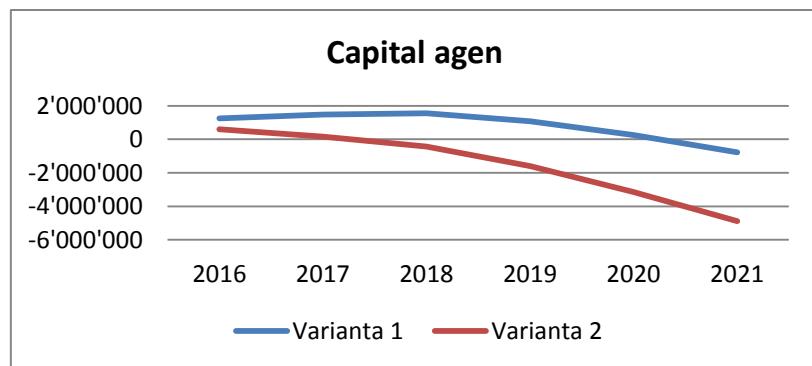
Varianta 1: Cun peis da taglia actuals

Varianta 2: Cun reducziun dils peis da taglia

Tier varianta 1 importa il cash-flow denter frs. 500'000.-- e bunamein 1 million francs. Il cash-flow tenor varianta 2 sesviluppescha meins legreivel e semova denter frs. 300'000.-- e minus frs. 160'000.--. Ils onns 2020 e 2021 stuessen nus far deivets per saver finanziar il menaschi current.

Muort il surpli d'expensas (tier varianta 1 naven da 2019 e varianta 2 naven da 2016) vegn il capital agen consumaus ed il deficit da bilanza crescha corrispondantamein. Cun reducir las investiziuns sereducescha il surpli d'expensas, denton tier ina reducziun dil pei da taglia ei quel inevitabels.

4. Consideraziuns finalas

Igl augment dallas taxas davart igl allontanament e la purificaziun dallas auas ei inevitabels per ademplir las pretensiuns legalas e per saver finanziar futuras investiziuns. Il cussegl da vischnaunca ha taxau in augment dallas taxas da diever sco punct principal a caschun dil luvratori dils 30 d'uost 2014 cun la HTW Cuera.

Cun mantener ils peis da taglia eis ei pusseivel da finanziar futuras investiziuns e mantener igl equiliber finanzial. Ord quei motiv propona la suprastanza communal da fixar ils peis da taglia sco tochen dacheu. La cumissiun da gestiun taxescha ina reducziun dils peis da taglia per buca responsabla (mira rapport aschuntau). In svilup dallas finanzas communalas tenor varianta 2 havess per consequenza che la survigilonza cantunala dallas finanzas vegness activa. Sebasond sin art. 67 dalla constituziun cantunala sa quei menar entochen metter la vischnaunca sut curatella. Talas mesiras stuein nus evitar.

Las conclusiuns d'ina reducziun dil pei da taglia fussen ina reducziun massiva da tuttas prestaziuns dalla vischnaunca cumbinadas cun relaschadas da personal, quei che fagess grond donn a convischins e communitad e reducess l'attractivitat da nossa vischnaunca sco liug da habitar e da vacanzas.

5. Propostas

Considerond ils fatgs suramzeniunai

p r o p o n a

la suprastanza communal da vischnaunca al cussegl da vischnaunca da preparar:

1. la revisiun parziala dil regulativ da taxas tier la lescha davart igl allontanament e la purificaziun dallas auas tenor la proposta menziunada en quest messadi;
2. il preventiv 2016 cun in pei dalla taglia sin las entradas e la facultad da 120% dalla taglia cantunala ed in pei da taglia per la taglia sin schischom da 1.7% (sco tochen dacheu).

Suprastanza communal Disentis/Mustér
Il president:

Franscëstg Cajacob

Il canzlist:

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 28 da settember 2015

- Program d'investiziun 2016 - 2021
- Survesta dil preventiv 2016 (varianta 1 e 2)
- Plan da finanzas 2017 - 2021 (varianta 1 e 2)
- Rapport dalla cumissiun da gestiun